"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.

Subscription per year $4.00

Telephone: J 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекгрегор, у Вінніпеґу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік $4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РОБІТНИЦТВО В ОБОРОНІ АНҐЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Дванайцять передових, активних членів Комуністичної Партії Великої Британії посаджено в тюрму, хоч на суді ніякого кримінального злочину, за який їх суджено, їм не доказано. Їх засуджено, як каже А. Дж. Кук, секретар майнерської юнії в Англії, не за те, за що їх обвинувачувала прокуратура, а за те, що вони передові борці в боротьбі робітничої кляси. Цей засуд, каже далі Кук в передовій статті в "Воркерс Вікли", є початком наступу на англійське організоване робітництво, на обєднаний фронт трейд-юній, за яким стояли комуністи. І якщо масовий трейд-юнійний рух не визволить цих комуністів з тюрми, слідуючим кроком уряду Балдвина буде посадити в тюрму прямих активних діячів трейд-юнійного руху. Винстон Чорчил, член уряду Балдвина, виразно сказав, що він не бачить ріжниці між комуністами і иншими секціями робітничого руху. А міністер внутрішніх справ Джойнсон-Гикс заявив, що настав час, коли англійське робітництво повинно посмакувати дозу Муссолінової медицини.

І цей наступ на трейд-юнійне робітництво в Англії вже розпочався. Багатьох передових робітників в трейд-юнійному русі викинено з роботи, у вуглевому районі Полудневої Валії розпочато проти юнійних робітників тероризм. Там багато провідників і місцевих діячів юнійного руху кинено у вязниці. В Кармартені (Полуднева Валія) судять 167 майнерів в звязи з недавнім майнерським страйком в тій місцевости. Їх оскаржують за незаконне зібрання, бунтівниче зібрання, поранення, залякування і підбурювання. Оскаржені майже самі робітники в віці від 17 до 66 літ.

Наступ на робітництво, а головно на комуністів розпочав англійський уряд після того, як льояльні англійській буржуазії лідери Партії Праці на своїй ліверпульській конвенції відкинули аплікацію комуністичної партії про приняття її в члени Партії Праці. Це розвязало руки англійській буржуазії. Вона сказала: дивіться, навіть Партія Праці проти комуністів, то-ж треба за них взятися. Але-ж перед ліверпульською конвенцією відбувався в Скарборо конґрес трейд-юній, ухвали якого тісно звязані з комуністичною тактикою, з їх кличами про єдиний фронт. Коли-ж арештовано і засуджено комуністів, по всіх англійських трейд-юніях покотилася хвиля протестів. І не тільки по трейд-юніях, але багато відділів Партії Праці розпочали акцію за визволом комуністів з тюрми. В арештованню і засудженню комуністів англійське робітництво бачить атак капіталістів на свої організовані сили. Та тут не треба аж приглядатися, коли Чорчил отверто заявляє, що він не робить ріжниці між комуністами а иншими секціями робітничого руху, а міністер внутрішніх справ каже про дозу Муссолінової медицини для цілої англійської робітничої кляси.

Цю дозу Муссолінової медицини недавно випив лейборитський орган "Дейли Геральд", коли фашістські молодчики з револьверами в руках напали на автомобіль, який віз 8,000 примірників цеї ґазети на стацію, скинули шофера і втікли з автомобілем. І суд не узнав цего бандитського нападу кримінальною справою, а суддя ще й похвалив напасників, заявивши, що такі молодчики повинні бути поліціянтами.

Льояльним поведенням супроти англійської буржуазії Мек-Доналда, Томаса, Клайнса, Сновдена і инших "гонорейбл" лейборитів, невдоволені робітничі маси. В самій парляментарній репрезентації Партії Праці створилася так звана "джинджер ґрупа", тоб-то опозиція до льояльістів. Під натиском мас, Мек-Доналд і його товариші, також почали кампанію (більш для виду) за визволенням комуністів з тюрми.

Тільки не до їх голосу прислухається уряд Балдвина. Він прислухається до голосу трейд-юній. Що трейд-юнії скажуть. Анґлійські трейд-юнії вже сказали-б своє слово, коли-б декотрі з них не йшли під проводом мекдоналдців. Однак голос анґлійських трейд-юній чим день стає виразніший. А. Дж. Кук, один з найвидатніших сучасних провідників англійського трейд-юнійного руху, вказує англійському робітництву, що вага теперішнього конфлікту між робітниками а буржуазією в Анґлії є так велика, що "ми цей дорогий час не повинні витрачати над дискусією про особи", але одним фронтом боронити свободу слова в пресі і з плятформи, за яку якраз засуджено комуністів.

Тому треба визволити комуністів з тюрми, бо їх засуджено за те, що вони писали в ґазеті і говорили на плятформах. І нинішна боротьба за їх визволення, є боротьбою англійського робітництва за свободу слова, бо з втратою свободи слова, англійське робітництво втратить спромогу боротися зі своїми визискувачами.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ.

Горожанська війна в Китаю перестає бути горожанською війною, але стає війною китайського народу з міжнародніми капіталістами. Вона по суті річи такою була й досі, тільки провадилася більш замасковано. Чужинецькі капіталісти постачали зброю своїм ставленникам, як Чан-Цо-Лін і инші, а ті воювали. Коли-ж цим ставленникам европейського та японського капіталу стало душно, коли китайські народні армії їх погаратали і власні війська тих ґенералів почали переходити на бік народу, тоді прийшлося визискувачам японського трудового народу виступити отверто і показати, з ким йому дійсно прийдеться боротися.

Коли ґенерал Чан-Цо-Лін, "манджурський лорд", як його величали европейські капіталісти, втік з Мукдену перед армією ґенерала Куо-Сунг-Лінґа, то Мукден заняли японські війська. І коли китайські війська тепер захочуть заняти своє місто, Мукден, то вони стрінуться з багнетами і гарматами японської армії.

Як тільки народня армія Фен-Ю-Гсіяна загрозила великому портовому місту Тієн-Тсіну, то представники ріжних капіталістичних країн послали на допомогу свому наймитові, ґубернаторові провінції Чіглі, свою фльоту.

Тай така то "горожанська" війна в Китаю. Якщо народній армії Китаю вдасться цілком розчавити "своїх" продажніх ґенералів і наняті за гроші міжнародніх капіталістів банди, то її прийдеться стрінутися лицем в лице з арміями своїх дійсних ворогів. Тоді "горожанська війна" Китаю набере форми війни в Сирії. Тільки-ж Китай — не Сирія. Його з аероплянів не розстріляєш. Китай підіймається для скинення чужинецького капіталістичного ярма. І коли він дружно стане, то міжнароднім капіталістам прийдеться втікати з Китаю навіть не попращавшись.

СЕР БЕЗІЛ ТОМПСОН.

За щось і якось арештовано було недавно в Гайд парку в Лондоні сера Безіля Томпсона. Таке довідуємося ми з телеграми з Лондону. За що його арештовано і як — не відомо. Відомо тільки, що разом з ним арештовано якусь жінку, що назвала себе Фелма де Лава. Та й сам Томпсон в поліції назвав себе не сер Безілем, але "Гюджом". Це вже потім виявилося, що його дійсне імя Безіл, з титулом "сер".

Ну, а далі, все ясно. Це-ж бувший голова славної на цілий світ тайної поліції в Лондоні — Скотленд Ярд. Не тільки "славної" на цілий світ, але й поширеної по цілім світі детективної агенції. І нараз ця бувша голова, перед якою дрожали всі великі і дрібні поліціянти, сама попалася в їх кігті.

Та, байдуже, голові нічого не станеться. Вона на суд вже не явилася, не відомо чи явиться і на 1. січня. А хоч явиться, то хіба для того, щоб її там перепросили за спричинену неприємність.

Як би там та справа не закінчилася, то з телеґрами довідуємося цікаву річ, а саме, що цей відомий цілому світові поліціянт-детектив сер Безіл Томпсон є сином бувшого архиепископа Йорку. Цікава комбінація: батько — голова церкви, а син — голова найбільшої детективської агенції, тайної поліції в світі.

Воно, розуміється, батько за сина, а син за батька не відповідають, але-ж все-ж таки майбутній шлях дітей в великій мірі залежить від батьківського виховання. А тут батько спасав душі грішників, розрішав і прощав їх согрішенія, а його син висліджував, випитував, доносив, віддавав в руки судам людей, що "прогрішилися" проти капіталістичної держави і її інституцій, в тому числі й церкви. Між иншим сер Безіл Томпсон спричинився до засудження на смерть борця за независимість Ірляндії Роджерса Кейсмента, якого повішено в пентонвильській вязниці.

Такий то собі сер Безіл Томпсон, якого арештовано в Гайд Парку в Лондоні і який навіть не явився на росправу.

Робітник.

ЖАБА В КАЗАНКУ.

Провал кабінету Пенлеве у Франції — це лише один з чергових епізодів у довгій післявоєнній смузі напівсліпого борюкання французького рантье за свою набиту облігаціями державних позичок кишеню.

За підрахунками тов. Преображенського кредитори французького уряду на 6-ох внутрішніх його позичках з 1916 до 1920 р. втратили вже 57 міліярдів золотих франків. На бонусах національної оборони до 1920 року — 20 міліярдів, а на решта короткотермінових позичках і на инших державних фондах ще коло 20 міліярдів. Разом, отже, французький дрібний буржуй на падінню курсу франка втратив уже біля 100 міліярдів франків золотом. До того-ж облігації йдуть на біржі на 50% нижче номінала, і втрати кожного окремого рантье побільшуються тим самим ще в два рази.

За уряду Пуанкаре партії лівого бльоку використали факт розвитку інфляції у Франції, щоб повалити його. Дрібна буржуазія напружила всі сили і досягла свого. Але й лівобльочний, дрібнобуржуазний уряд на ділі провадив і далі ту-ж політику інфлянції, "списавши" на падінню франка вже дві третини золотого боргу. Зрозуміла річ, що таке "списування" — це простісінька грабіжка дрібної буржуазії.

Тим часом великий капітал обходиться як найкраще. Засоби свої він тримає або в промислових вартостях, або в чужоземній валюті, і здебільшого за кордоном. Французькі фінансісти вираховують утечу капіталу за кордон в розмірі 10—19 міліярдів франків.

За ввесь час панування лівого бльоку інфляція тільки поступала вперед і тепер за долар дають майже 28 франків замість передвоєнної ціни 5 фр. 18 сантимів. А 8. грудня на короткотермінові позички треба було платити 8 міліярдів франків. А взяти їх із скарбниці нема, бо порожня.

Кайо хотів добути засоби новою позичкою в золотім обрахунку. Але ця позичка провалилася. Дрібний буржуй не повірив "ґеніяльному" фінансістові, тепер Пенлеве навіть після провалу й відставки знову просить на емісію ще 6 міліярдів паперових франків. Грабіжка кишені рантье має тревати далі.

Вихід з безвихідної скрути міг би бути один — податок на капітал. До цього способу лівий бльок мусів би взятися уже на другий день після того, як з чисто французьким темпераментом вигнав Мілерана з президентства.

Але податок на капітал — це-ж рішучий розрив дрібної буржуазії з великою. Він мав би успіх, коли-б дрібна буржуазія одночасно пішла в бльок з пролетаріятом. Скільки-ж вона завдяки проміжному економічному станові фатально нездатна на самостійну політичну чинність, а тим більше на керовництво пролетаріятом, то цим і пояснюється, що вже півтора року вона безпорадно тупцює на однім місці, лише збільшуючи інфляцію та своїми-ж власними урядовими руками допомагає капіталістичному ладові і далі невпинно грабувати себе. Чисто ніби та жаба, що спокійно сидить у казанку з повільно грітою водою, доки не звариться в окропі.

Як довго ще триватиме цей жабячий стан дрібної буржуазії у Франції — мусить показати найближча будуччина. Робітнича кляса Франції, що дві третини несе податкового тягару і найгірше терпить від знецінення франка, мусить кінець кінцем втрутитись у державні справи лівого бльоку. І тут від фрацузької компартії залежатиме зуміти остаточно відірвати найбільш зубожілу частину дрібної буржуазії від великого капіталу. А повести її за собою шляхом соціяльної революції.

("Вісти".)

Українська робітнича преса це ознака сили і свідомости робітництва. Памятайте про пресовий фонд і відновлення передплати!

НА ШПАЛЬТАХ ҐАЗЕТ.

Коли переглядаєш ріжні ґазети, то хочеться вибрати з них все, що є кращого, цікавого, нового і дати його тим читачам, що не мають спромоги читати більше одної-двох газет.

Дуже часто тепер появляються в буржуазних газетах такі взірці її розгубленности, безпорадности і щирого признання своєї безнадійности в майбутньому, що хотілося-б все це взяти в жменню і розсипати по шпальтах робітничих ґазет, щоб читачі читали і знали це.

Беремо львівську націоналістичну газету "Новий Час" з 26. листопада і там читаємо статтю п. н.:

"Наше духовенство."

Вже сам наголовок каже, що мова йде про попів. І цікава мова. В тій статі якийсь В. М., певно один з попів, малює чорними фарбами майбутнє "нашого духовенства" в Галичині. Каже що воно відстало від життя, воно заморозилося... Але даймо йому самому слово. Навівши кілька чи кільканайцях слабих сторін "священичої верстви", В. М. каже:

"Але тут наступаємо на нову слабу сторінку життя нашої священичої верстви. До неї друковане слово доходить не все і не всюди. Нині є в нас багато таких священників, які взагалі не інтересуються світом, які не читають не тільки ні одної світської але навіть своєї станової ґазети.

Тут треба взяти на увагу те, що наше селянство читає тепер і газети і всякого роду книжки та брошури. Воно нераз більше обзнайомлене з усіми злободневними справами ніж його священик. Якаж тоді позиція того духовного провідника серед його-ж таки овечок".

Так таки й каже "серед **його-ж таки овечок".**

Справді погана позиція, коли "овечки" стають розумнішими за баранів в реверендах.

А далі ще й таку научку дає "Новий Час" цій "священичій верстві":

"Може прийти час, коли ні держава ні ніякі громадські чинники не зможуть опікуватися духовенством. Воно буде тоді здане виключно на власні сили і на власне найблище окруження. Якщо те останнє матиме бодай крихіточку приязни, чи вдячности, чи почутя для священика за його працю, то він найде опіку та оборону своєї екзистенції в ньому. Якже цього не буде, тоді він стане іграшкою долі, іграшкою більше або менше сприятливих обставин і більше або менше відповідальних людей.

Тепер такі часи, що кожна верства мусить збивати для себе моральний капітал на будуче, мусить забезпечувати свою власну будуччину".

Одним словом погані вигляди! Як не дасть держава, ні якісь инші громадські чинники, то хоч в домовину лягай. Божим духом жити не будеш!

Такі тепер, братця, часи можуть настати. Де-ж вихід? О, він є! Пристосовуйся до обставин. Менше для бога, а більше для людей.

Тільки-ж чи послухають цеї поради єгомосці. Ось читайте:

"Молоде покоління нашого духовенства, а особливо наймолодше на полі громадської праці майже цілковито інтерне".

Нема, значить, виглядів. Жиєш доти, доки держава дає.

Інтелігенція в Галичині за роботою.

Є в Галичині один такий великий політик, не то гетьманець, не то монархіст, "щирий Українець", вчить людей, як власну "соборну" державу будувати і т. ин., називається він др. Стефан Томашівський.

Останніми часами він, Панейко і гурток инших, почали видавати в Галичині два рази на місяць журнал "Політика", в якому і викладають свої державні мудрости.

А тимчасом в "Новому Часі" з 26. листопада читаємо дослівно такого листа:

"Купновичі дня 14. XI 1925.

Українська Інтелігенціє!

Я підписаний взиваю через українську Інтелігенцію мого брата Д-ра Стефана Томашівського, щоби до 30. листопада 1925 року полагодив спір в родині в Купновичах, здержав процес о ґрунт, який піддержує від 1921 року.

Через него і той процес єго братя Петро і Іван сходять на жебраків.

Українська Інтелігенціє вплини на Д-ра Стефана Томашівського, бо єсли Др. Стефан Томашівський не зробить сего до 30. XI 1925 то нещасна родина буде удаватись до цілого світа о поміч і розкриє перед світом всі справи Дра Стефана Томашівського.

Бідний безземельний зарібник Петро Томашівський".

"Новий Час" в замітці до цего листа зазначує, що "громадський діяч і у приватному житті мусить придержуватися певних правил етики й моралі".

Власне, власне, ці "громадські діячі" й придержуються. Свідоцтво цему — сучасне положення Західної України, яка через їх "мораль і етику" розірвана на части карається за їх гріхи в неволі польської, румунської та чехословацької буржуазії.

Одним словом — як дома, так і при державній роботі.

Ґазетяр.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ХИТРУН.

Прийшов до орґанізації і всі звернули не нього пильну увагу.

— Що ви думаєте, приймуть його?

— Та-ж він колись виступав проти нас!

— Може поправився.

— А я все таки буду проти.

Так шептіли між собою члени і членкині.

— Слідуюча точка, приймання нових членів, — виголосив голова.

Внесено пятьох і його також. Голова спитав всіх чи годяться і вони дали вдоволяючу відповідь. Між членами замішання. Він виступив на середину і почав говорити.

— Я, товариші і товаришки, блукав через цілі роки, часом виступав проти вас, але робив це несвідомо. Зараз переконався, що я помилявся і рішив вступити у ваші ряди та працювати для добра нас всіх.

Кількох плеснуло.

— А я, товариші і товаришки, — говорив один товариш соромлячись,—таки не годжуся, аби його приняти до нашої організації, бо він хитрун. Я ще ніколи не вставав говорити і мені навіть соромно, що не можу правильно висказати своїх думок і ви можете радити собі, що хочете, а я таки проти.

— Та може вже нарозумився, може дійсно бажає стати людиною.

— Ставлю внесок, щоб замкнути дискусію. Більшість рішає.

Менше більше всі втихомирились, за винятком одного члена.

Голова взяв під голосовання. Принято.

Й так минали дні за днями. Новий член працював для орґанізації зі всеї сили. Брався до провадження хору, режісерства, суфлерства, аматорства, лекторства, словом — робив те, що міг і те, чого не міг, заглядав куди міг, куди треба й не треба.

Деякі члени лише приглядалися та говорили між собою:

— От таких нам побільше...

— Тай вчений який...

— Й говорить, як професор університету...

А старі активніші члени лише приглядалися та мовчали.

На реґулярних ділових зборах ріжні спеціяльні комітети здавали звіти.

Комітет пікніку здав звіт та ще й подякував новому членові-касієрові пікнікового комітету "за щиру працю" і "старанний догляд" над продажжю ріжних річей.

— Ставлю внесок звіт приняти з похвалою

— Піддержую.

— Перед внеском скажу пару слів, — встав один з активніших старих членів. — А я не чув, аби наш касієр здавав звіт з продажі того другого ґрамофона. З него-ж прийшло двайцять доларів.

— Воно-ж там включено...

— Де? Нема ніде включено, бо в мене є повний рахунок, хоч я й не був в тім комітеті.

Товариш вирахував все докладно, касієра притиснули до стіни і він признався, що затаїв двайцять доларів, бо йому "прикро".

— А я казав, що він хитрун! — обізвався старий противник.

Цим разом йому всі повірили і за хитруном аж закурілo.

Драпака.

РІЖНІ ВІСТИ.

В ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОМУ ЕМІҐРАНТСЬКОМУ КЛЮБІ В ХАРКОВІ.

В неділю, 22. листопада в клюбі еміґрантів Західної України в Харкові відбулися два доклади: перший — про політично-економічне становище Европи, другий—про тт. **Мельничука і Шеремету,** що їх три роки тому назад 11. листопада в чортківській тюрмі розстріляла польська шляхта.

Перед початком першого докладу, ґрупа еміґрантів, що прибула недавно з Чехії, вручила прапор, що був переданий робітниками Чехії, яко вислів їхньої пролетарської солідарности з селянсько-робітничими масами С.Р.С.Р.

Голова клюбу професор М. Яворський, — приймаючи цей прапор, заявив, що політичні еміґранти Зах. України, які обєднуються в цьому клюбі, цього червоного прапору не заплямують: будуть завжди готові стати на боротьбу за визволення пролетаіряту всего світу а Західної України зокрема.

Т. Левицький, константуючи блискучу перемогу при виборах до чеського парляменту комуністичної партії, яка безумовно боронитиме інтереси й селянства Прикарпатської України, запропонував вислати по телеґрафу Комуністичній Партії Чехословаччини товариський привіт. Пропозицію т. Левицького ухвалено одноголосно.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ЕКЗЕКУТИВИ МАЙН ВОРКЕРС ЮНІОН ОФ КЕНАДА.

Як нас повідомляють, загальний вислід виборів екзекутиви Майн Воркерс Юніон оф Кенада був слідуючий:

Кандидати на президента отримали — Доналд Мекней 859 голосів, Джозеф Меткеф 777 голосів, а Дей Морґан 945 голосів.

Кандидати на заступника президента отримали — Авґустус Каччіоні 422 голосів, Мек Стайґер 878 голосів і т. Іван Стокалюк 1,270 голосів.

Кандидати на секретаря-скарбника отримали — Джон Д. Ґіліс 1,338 голосів, а Ернест Малабон 1,205 голосів.

Отже вибрані — Д. Морґан, на президента, т. І. Стокалюк на заступника президента і Дж. Д. Ґіліс, на секретаря-скарбника.

ВЕЛИЧЕЗНА БАРЖА.

По ріках вантаж перевозиться спеціяльно улаштованими так званими баржами. Це великі плоскодонні човни, що не мають, ні шогл, ні машин і таким чином не можуть плисти самостійно. Їх звичайно тягне пароплав на спеціяльному канаті.

В Голяндії тепер будують велику баржу, що плаватиме по річці Рейну; вміщатиме вона аж 4,000 тон вантажу. Завдовжки вона буде 128 метрів, завширшки — 15 метрів. В цілій Европі не буде баржі, більшої за неї.

НАЙБІЛЬША ГЛИБОЧІНЬ ТА ВИСОТА.

Недавно японська експедиція знайшла найбільшу глибочінь в Тихому океані. Вимірявши вона найшла, що глибина сягає 9 кільометрів.

При польоті на літаку найбільшої височини досяг французький літак, який піднявся на височінь в 12 кільометрів.

Цей польот є покищо рекордним.